

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ
ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของข้าราชการครู
โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดนครปฐม*
ACADEMIC LEADERSHIP AFFECTING TO PROFESSIONAL LEARNING
COMMUNITY IN GOVERNMENT HIGH SCHOOL IN
NAKHON PATHOM PROVINCE

ภัทรวรรณ ตุ่มประชา

Pattarawan Tumpracha

นภาเดช บุญเชิดชู

Napadech Booncherdchoo

จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย

Jittirat Sangloetuthai

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

Nakhon Pathom Rajabhat University, Thailand

E-mail: ammiebun14@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาระดับความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของข้าราชการครู และ 3) วิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดนครปฐม โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดนครปฐม จำนวน 317 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนกระจายตามอำเภอ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่า ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ประกอบด้วย การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ การจัดการหลักสูตร การนิเทศการศึกษา และการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ตามลำดับ 2) ระดับความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้

* Received September 17, 2021; Revised September 25, 2021; Accepted November 25, 2021

ทางวิชาชีพของข้าราชการครูอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ประกอบด้วยการปฏิบัติที่มีเป้าหมายร่วมกันคือการเรียนรู้ของผู้เรียน การเปิดรับการชี้แนะการปฏิบัติงาน การสะท้อนผลการปฏิบัติงาน การร่วมมือของสมาชิกชุมชนวิชาชีพ และการสร้างบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน ตามลำดับ 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน (x_4) และการนิเทศการศึกษา (x_2) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดนครปฐม (Y_{tot}) โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 54.30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สมการวิเคราะห์การถดถอย คือ $\hat{Y}_{tot} = 0.65 + 0.38 (X_4) + 0.36 (X_2)$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ, ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ

Abstract

This research aimed to study: 1. study the level of school administrators' academic leadership; 2. identify the level of teachers' professional learning community; and 3. analyse the academic leadership affecting teacher' professional learning community in government high school in Nakhon Pathom province. The research sample, derived by proportional stratified random sampling as distributed by district, was 317 school administrator and teachers of government high school in Nakhon Pathom province. The research instrument was a questionnaire constructed by the researcher. Data were analyzed with percentage, mean, standard deviation and stepwise multiple regression. The finding of this research were as follows: 1. Overall and in specific aspects, school administrators' academic leadership was at a high level. These aspects were promoting an academic learning climate, managing curriculum, education supervision, and monitoring student progress respectively. 2. Overall and in specific aspects, teachers' professional learning community was at a high level. These aspects were collective focus on student learning, expert advice and study visit, reflection dialogue, collaboration, and shared values and norms respectively. 3. The administrators' academic leadership in the aspects of monitoring student progress (X_4), and managing curriculum (X_2) the teachers' professional learning community in government high school in Nakhon Pathom province (Y_{tot}) at the percentage of 54.30 with statistical significance level of .01. The regression equation was: $\hat{Y}_{tot} = 0.65 + 0.38 (X_4) + 0.36 (X_2)$

Keywords: academic leadership, professional learning community, government high school

บทนำ

สังคมโลกปัจจุบันที่มีการแข่งขันกันสูง (high competitive) เป็นยุคที่ ความเจริญก้าวหน้าได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วต่อเนื่องตลอดเวลา ทั้งในด้าน เศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี รวมถึงสิ่งแวดล้อม ข้อมูลข่าวสาร และสารสนเทศ (พิเชษฐ์ วงศ์เกียรติขจร , 2553) ระบบการศึกษาแบบเดิมที่เน้นความรู้ ทำให้ความรู้ไม่อาจพัฒนากับการปฏิบัติมีคุณภาพโดยรอบด้านได้ การจัดการศึกษาและการจัดการเรียนรู้จึงต้องเปลี่ยนแปลงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ คนที่มีความรู้และทักษะในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่เท่านั้นจึงจะประสบผลสำเร็จ (วัชรรา เล่าเรียนดี และคณะ, 2560) เพื่อพัฒนาระบบการจัดการการศึกษาให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นตามเป้าหมายที่วางไว้ ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความเป็นผู้นำ (Leadership) ในการบริหารจัดการองค์กรหรือสถานศึกษา (organization or schools) ให้เกิดประสิทธิภาพ (efficiency) และประสิทธิผล (effectiveness) ตามเป้าหมาย (goals) (ไพฑูรย์ สินลารัตน์ และ นักรบ หมี แสน, 2561)

ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นผู้นำที่มุ่งเน้นความสำคัญในการส่งเสริมงานวิชาการ ครอบคลุมภารกิจสำคัญของสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดแหล่งเรียนรู้ และการวัดประเมินผล งานนิเทศ การศึกษา งานประกันคุณภาพ ตลอดจนงาน สื่อและเทคโนโลยีที่ส่งเสริมการจัดการศึกษา เนื่องจากงานวิชาการเป็นหนึ่งในภารกิจหลักของ สถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มุ่งกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้ สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น จึงถือได้ว่างาน วิชาการคือหัวใจของงานบริหารสถานศึกษาและงานบริหารการศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของ สถานศึกษาคือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ เป็นหน้าที่หลักของสถานศึกษาที่จะต้องสร้าง และพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม และคุณสมบัติตามที่ชุมชนและ สังคมต้องการ (เอกชัย กี่สุขพันธ์ และ วลัยพร ศิริภริมย์, 2556) สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกตุสุตา กิ่งการจร ที่ได้กล่าวไว้ว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมี พฤติกรรมหรือการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาที่ให้ความสนใจและให้ความสำคัญกับ งานวิชาการของโรงเรียนในด้านต่างๆ ได้แก่ การจัดการหลักสูตรและการสอน การนิเทศการ สอน การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน และส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอนเพื่อ พัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา (เกตุสุตา กิ่งการจร, 2560)

ความสำเร็จขององค์กรในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปตามบริบทของยุคสมัย นั้น ผู้นำทางวิชาการจะต้องพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอนของครู ให้ครูสามารถ

สอดคล้องกับสภาพปัญหาสอดคล้องกับความต้องการ แนวคิดที่จะช่วยให้ครูและบุคลากร รวมไปถึงผู้บริหารเองสามารถสร้างความยั่งยืนในการเปลี่ยนแปลงคุณภาพตามบริบทของจุดมุ่งหมายของชุมชนได้ นั่นก็คือการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน ดังที่ มินตรา ลายสนิทเสรีกุล ที่ได้กล่าวไว้ในงานวิจัยว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ การที่ครูในโรงเรียนมีการร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยน มีการตั้งคำถาม การทำวิจัย หรือการร่วมมือกันในรูปแบบใดๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเน้นการเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นสำคัญผ่านการเรียนรู้และพัฒนาทางวิชาชีพของครู และส่งผลถึงการพัฒนาโรงเรียน ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นเครื่องมือสำหรับให้ครูรวมตัวกันเป็นชุมชน (community) (มินตรา ลายสนิทเสรีกุล, 2561) ดังที่งานวิจัยของ ญฐิกา นครสูงเนิน ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูงมากกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุดได้แก่ ด้านการกำกับติดตามและจัดให้มีการสะท้อนผลกระบวนการเรียนและการสอน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน อยู่ในระดับสูงมาก (ญฐิกา นครสูงเนิน, 2556) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาญชัย นันทะผา ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 2 ด้าน คือ ด้านการกำหนดเป้าหมายร่วมกันและสร้างความเข้าใจกับเป้าหมายนั้น และด้านการกำกับติดตามและจัดให้มีการสะท้อนผลกระบวนการเรียนการสอน โดยมีประสิทธิภาพการทำนายร้อยละ 43.50 (ชาญชัย นันทะผา, 2561) นอกจากนี้ในปัจจุบันสำนักงานสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูว่ามีความสำคัญต่อทิศทางการพัฒนาการศึกษาซึ่งมีต่อคุณภาพทางการเรียนของนักเรียน ช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สำนักงานสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) จึงได้นำมากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการเลื่อนตำแหน่งครูและเลื่อนวิทยฐานะให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งในหลักเกณฑ์ของ ว21 ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ขอรับการประเมิน ต้องมีชั่วโมงปฏิบัติงานในช่วงระยะเวลาอย่างน้อย 5 ปี นับถึงวันที่ยื่นคำขอโดยในชั่วโมงการปฏิบัติงานต้องมีชั่วโมงการมีส่วนร่วมในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในแต่ละปีไม่น้อยกว่า 50 ชั่วโมง และ ในเกณฑ์ของ วPA ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง

วิชาชีพนำมาเป็นเครื่องมือของผู้บริหารสถานศึกษาโดยนำมาใช้ขับเคลื่อนครูผู้สอนให้ทำ วPA เพื่อเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนโดยไม่ได้บังคับชั่วโมงการทำงาน ทั้งนี้การมีหลักเกณฑ์ดังกล่าวออกมาครูจึงจำเป็นต้องมีความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

จากสภาพความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดนครปฐม ซึ่งผลการวิจัยจะนำไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์และเป็นแนวทาง ในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร ให้สามารถบริหารงานด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุด โดยเฉพาะด้านการบริหารงานวิชาการ ให้บรรลุจุดมุ่งหมาย และประสบความสำเร็จในการสร้างความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของข้าราชการครูอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดนครปฐม
2. เพื่อศึกษาระดับความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดนครปฐม
3. เพื่อวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดนครปฐม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดนครปฐม โดยใช้ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis)

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2563 จำแนกตามที่ตั้งของอำเภอ จำนวน 1,855 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดนครปฐม โดยใช้ตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ของ Krejcie & Morgan กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (proportional stratified random sampling) โดยกระจายจำนวนตามที่ตั้งของอำเภอได้ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 6 คน และข้าราชการครูจำนวน 311 คน รวมทั้งสิ้น 317 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (checklist) ตอนที่ 2 สอบถามระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และตอนที่ 3 สอบถามระดับความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดนครปฐม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale)

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของข้าราชการครู แล้วกำหนดรูปแบบและโครงสร้างของแบบสอบถาม

2. กำหนดพฤติกรรมบ่งชี้ให้ครอบคลุมนิยามตัวแปรและนำมาจัดทำเป็นข้อกระทงคำถามสำหรับการวิจัยโดยผ่านคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา

3. นำกระทงคำถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาการบริหารการศึกษา ตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา (content validity) ของข้อกระทงคำถามแล้วหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67 และ 1.00 ได้กระทงคำถามภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 32 ข้อ และกระทงคำถามความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของข้าราชการครู จำนวน 36 ข้อ

4. แก้ไขข้อกระทงคำถามแล้วจัดแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษา

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหารและข้าราชการครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดนครปฐม ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

6. นำแบบสอบถามที่รับกลับคืนมา ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยง (reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ของ Cronbach (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2546) ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ 0.97 และ ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของข้าราชการครูเท่ากับ 0.99

7. ปรับปรุงข้อกระทงคำถามในด้านการใช้ภาษาให้มีความเหมาะสมและถูกต้อง โดยผ่านการแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา และจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม เพื่อจัดทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 317 ฉบับ ไปยังผู้บริหารและข้าราชการครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดนครพนธ์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบคำถามในแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยไปรับคืนเอง ตามวัน เวลาที่นัดหมาย ได้แบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 317 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดนครพนธ์ ใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมาย โดยนำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

2. การวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดนครพนธ์ ใช้การวิเคราะห์ความถดถอยพหุภูมิแบบเป็นขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดนครพนธ์ พบว่า

1. ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดนครพนธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้อยู่ในลำดับสูงสุด รองลงมาได้แก่ การจัดการหลักสูตร การนิเทศการศึกษา และการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและลำดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดนครพนธ์

ภาวะผู้นำทางวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้	4.27	0.65	มาก	1
2. การนิเทศการศึกษา	4.24	0.59	มาก	3
3. การจัดการหลักสูตร	4.25	0.65	มาก	2
4. การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน	4.22	0.57	มาก	4
รวม	4.24	0.51	มาก	

2. ระดับความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การปฏิบัติที่มีเป้าหมายร่วมกันคือการเรียนรู้ของผู้เรียน อยู่ในลำดับสูงสุด รองลงมา ได้แก่ การเปิดรับการชี้แนะการปฏิบัติงานการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน การร่วมมือของสมาชิกชุมชนวิชาชีพ และการสร้างบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและลำดับความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดนครปฐม

ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. การสร้างบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน	4.15	0.64	มาก	5
2. การปฏิบัติที่มีเป้าหมายร่วมกันคือ การเรียนรู้ของผู้เรียน	4.27	0.59	มาก	1
3. การร่วมมือของสมาชิกชุมชนวิชาชีพ	4.19	0.66	มาก	4
4. การเปิดรับการชี้แนะการปฏิบัติงาน	4.26	0.62	มาก	2
5. การสะท้อนผลการปฏิบัติงาน	4.22	0.62	มาก	3
รวม	4.21	0.58	มาก	

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน (X_4) และการนิเทศการศึกษา (x_2) เป็นตัวแปรที่ได้รับเลือกเข้าสมการถดถอย และสามารถอธิบายความผันแปรของความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดนครปฐมได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.543 ซึ่งแสดงว่าการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน และการนิเทศการศึกษา ส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของข้าราชการครู และสามารถทำนายความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของข้าราชการครู ได้ร้อยละ 54.30 โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y}_{\text{tot}} = 0.65 + 0.38 (X_4) + 0.36 (X_2)$$

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Z}_{\text{tot}} = 0.38 (Z_4) + 0.37 (Z_2)$$

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดนครพนม

(n = 317)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
Regression	2	56.93	14.23	92.68**	.00
Residual	314	47.91	0.15		
Total	316	104.84			
ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ	b	Beta	SE _b	t	Sig
ค่าคงที่	0.65		0.19	3.45**	.00
การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน (x ₄)	0.38	0.38	0.05	8.22**	.00
การนิเทศการศึกษา (x ₂)	0.36	0.37	0.08	4.86**	.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

R = 0.737 R² = 0.543 SEE = 0.392

อภิปรายผล

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดนครพนม สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดนครพนม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.24, S.D. = 0.51) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.27, S.D. = 0.65) ด้านการจัดการหลักสูตร ($\bar{X}$ = 4.25, S.D. = 0.65) การนิเทศการศึกษา ($\bar{X}$ = 4.24, S.D. = 0.59) และการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ($\bar{X}$ = 4.22, S.D. = 0.57) ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะภาวะผู้นำทางวิชาการมีส่วนช่วยให้บุคคลที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีอิทธิพลในการนำหมู่คณะให้ร่วมกันทำงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาความรู้ สามารถกำหนดทิศทางในการเรียนการสอนได้ ส่งเสริมให้เกิดการตั้งคำถาม อยากที่จะเรียนรู้ มีวิสัยทัศน์ในด้านงานวิชาการ กำหนดภารกิจของโรงเรียน ส่งเสริมการจัดการหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการนิเทศการศึกษา และประเมินผลภายในโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีหรือหมั่นฝึกฝน ตลอดจนพัฒนาตนเองให้มีความเป็นผู้นำทางวิชาการ อีกทั้งต้องเป็นผู้นำในการสร้างพลังเครือข่าย ความร่วมมือเพื่อปฏิบัติการเรียนรู้ และเป็นผู้ดำเนินการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา

สอดคล้องกับแนวคิดของ เอกชัย กี่สุขพันธ์ และ วลัยพร ศิริภิรมย์ ได้สรุปว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีหรือหมั่นฝึกฝน ตลอดจนพัฒนาตนเองให้มีความเป็นผู้นำทางวิชาการเป็นคุณสมบัติสำคัญ ในการบริหารจัดการสถานศึกษา ซึ่งเป็นองค์การที่มีจุดมุ่งหมายและพันธกิจที่ซับซ้อนกว่าองค์การโดยทั่วไป เพราะต้องคำนึงถึงความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายขององค์การทั้งในเชิงการบริหารงานด้าน ต่าง ๆ และการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษา (เอกชัย กี่สุขพันธ์ และ วลัยพร ศิริภิรมย์, 2556) สอดคล้องกับแนวคิดของ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ และ นักรบ หนีแสน ได้สรุปว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นผู้บริหารที่เป็นผู้นำที่มุ่งเน้นพฤติกรรมของครูซึ่งจะช่วยเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน และส่งเสริมความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน (เอกชัย กี่สุขพันธ์ และ วลัยพร ศิริภิรมย์, 2556) สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญพา พรหมณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานีเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านที่ประกอบด้วย ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด ด้านการจัดสิ่งจูงใจให้กับครูด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ ด้านการประสานงานการใช้หลักสูตร ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอนด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพครูด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ และด้านการนิเทศและการประเมินผลการสอนของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (บุญพา พรหมณะ, 2559) สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกตุสุตา กิ่งการจร ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี มีพฤติกรรมภาวะทางวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามตัวแปร ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน การนิเทศและประเมินผลด้านการสอน และด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก จะเห็นได้ว่าภาวะผู้นำทางวิชาการมีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอนของครู นำหมุ่คณะให้ร่วมกันทำงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาความรู้ ดำเนินการให้ความรู้แก่บุคคลอื่นให้เป็นไปอย่างราบรื่น มีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลในโรงเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนตลอดจนส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของข้าราชการครูและบุคลากรในสถานศึกษา (เกตุสุตา กิ่งการจร, 2560)

2. ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในจังหวัดนครปฐมโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.58) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของข้าราชการ

ครู มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ การปฏิบัติที่มีเป้าหมายร่วมกันคือการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.59) การเปิดรับการชี้แนะการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.62) การสะท้อนผลการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.62) การร่วมมือของสมาชิกชุมชนวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.66) และด้านการสร้างบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.64) ทั้งนี้เพราะความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นแนวทางการบริหารขับเคลื่อนสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพและจะส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นการยกระดับการศึกษาทั้งระบบ และพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้ทัดเทียมกับสากล เป็นการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้แห่งอนาคต อีกทั้งยังเป็นการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เห็นความสำคัญของการออกแบบการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลผู้เรียน ให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียนและต่อสังคม ผ่านการมีคุณค่าร่วมและการมีวิสัยทัศน์ร่วมกันและการวางแผนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน จนเกิดเป็นวัฒนธรรม หรือชุมชนของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในโรงเรียนของครูและผู้บริหารสถานศึกษา โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ไปที่ผู้เรียน หรืองานวิชาการโรงเรียน ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มีลักษณะความเป็นชุมชนแห่งความเอื้ออาทรอยู่บนพื้นฐานอำนาจเชิงวิชาชีพ และอำนาจเชิงคุณธรรม สอดคล้องกับแนวคิดของ อำนาจ เหลื่อน้อย ได้สรุปความหมายของความ เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไว้ว่า เป็นการรวมตัวร่วมมือ ร่วมใจ ร่วมพลัง ร่วมทำ และร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครู ผู้บริหารสถานศึกษา และนักการศึกษาบนพื้นฐานของวัฒนธรรม ความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร ที่มีวิสัยทัศน์คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกันโดยทำงานร่วมกันเป็นทีมเรียนรู้ที่ครูเป็นผู้นำร่วมกันและผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นผู้ดูแลสนับสนุนสู่การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพเปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเองสู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ และความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชน (อำนาจ เหลื่อน้อย, 2561) สอดคล้องกับงานวิจัยของ รตนภูมิ โนสุ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 พบว่า สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 2 มีความพร้อมในการขับเคลื่อนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สถานศึกษามีความพร้อมในการขับเคลื่อนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในระดับมากทุกองค์ประกอบ โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านชุมชนกัลยาณมิตร รองลงมา ได้แก่ ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ และด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยความพร้อมต่ำสุดได้แก่ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม (รตนภูมิ โนสุ, 2560) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชิต ขำดี ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า สภาพการดำเนินงานที่เป็นจริงของการเป็นชุมชน

แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์และการทำงานร่วมกัน รองลงมา ได้แก่ ด้านการสนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วมกัน ด้านการมีเงื่อนไขสนับสนุน ด้านการเรียนรู้ร่วมกันและประยุกต์ใช้ความรู้ และด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล จะเห็นได้ว่าหากข้าราชการครูมีความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีความร่วมแรงร่วมใจ ปฏิบัติหน้าที่เต็มตามความสามารถโดยมีผู้เรียนเป็นเป้าหมาย ยอมรับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนด้วยกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันเพื่อเป้าหมายที่มุ่งไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ส่งผลให้สถานศึกษาสามารถเจริญก้าวหน้าและบรรลุตามเป้าหมายสูงสุดที่ตั้งไว้ (พิชิต ขำดี, 2561)

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดนครปฐม เรียงตามลำดับอิทธิพลจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน และด้านการนิเทศการศึกษา ที่ส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดนครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสามารถร่วมกันทำนายความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดนครปฐม ได้ร้อยละ 54.30 ทั้งนี้เนื่องจากภาวะผู้นำทางวิชาการนั้นเป็นภาวะผู้นำที่ผู้บริหารใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้ประสบความสำเร็จเจริญก้าวหน้าและเป็นที่ยอมรับแก่บุคลากรภายในองค์การ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความมีประสิทธิภาพเป็นเลิศของโรงเรียนและส่งต่อคุณภาพการสอนของครู ตลอดจนมีอิทธิพลต่อความมีประสิทธิภาพและสิทธิผลของการปฏิบัติงานภายในโรงเรียนให้สู่ความเป็นเลิศได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ เพ็ญนภา พลับฉิม ได้สรุปว่า ความสามารถในการนำความรู้ ทักษะและเทคนิคต่างๆของผู้บริหารสถานศึกษา มาใช้ให้บุคลากรในโรงเรียนร่วมมือกันปฏิบัติงาน มีการบูรณาการใช้องค์ความรู้สู่การปฏิบัติ มีความมุ่งมั่นสร้างสรรค์ ใช้กลยุทธ์ในการนำกลุ่มให้กระทำกิจกรรมทางด้านวิชาการ กำหนดภารกิจของโรงเรียน มีการปรับปรุงส่งเสริมพัฒนางานวิชาการ ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีวิสัยทัศน์ในด้านงานวิชาการ และสร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และความสำคัญคือภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการเน้นกิจกรรมการเรียนการสอน แก่ไขการจัดการเรียนการสอน เป็นความสามารถโน้มน้าวใจหรือชี้นำบุคลากรในโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจ และตระหนักในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา (เพ็ญนภา พลับฉิม, 2559) การส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่มบุคคลเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย นำความรู้ทักษะต่าง ๆ มาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ กำกับติดตามให้บุคคลให้ทำงานเป็นระบบ เน้นแนวประสานงานให้ความสะดวก สร้างความนับถือ ความเชื่อมั่น กำลังใจและความอบอุ่นในการร่วมงาน ดูแลให้ความช่วยเหลือให้ผู้ร่วมงานได้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญฐิกา นครสูงเนิน ได้ศึกษาวิจัย

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน จากการพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านการกำกับติดตามและจัดให้มีการสะท้อนผลกระบวนการเรียนและการสอนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน อยู่ในระดับสูงมาก รองลงมา คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านการกำหนดเป้าหมายร่วมกันและสร้างความเข้าใจกับเป้าหมายนั้น มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนอยู่ในระดับสูง ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครูทั้งโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ อยู่ในระดับสูง (ณัฐิกา นครสูงเนิน, 2556)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การจัดการหลักสูตร การนิเทศการศึกษา และ การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ตามลำดับ และความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยการปฏิบัติที่มีเป้าหมายร่วมกันคือการเรียนรู้ของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การเปิดรับการชี้แนะการปฏิบัติงาน การสะท้อนผลการปฏิบัติงาน การร่วมมือของสมาชิกชุมชนวิชาชีพ และการสร้างบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน ตามลำดับ ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมสนับสนุนการนิเทศการศึกษาของ โดยส่งเสริมให้ครูได้รับการนิเทศการศึกษา เพื่อส่งเสริมพัฒนาครูกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาเกิดความช่วยเหลือ เพื่อให้ครูปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้ได้มาซึ่งผลสัมฤทธิ์สูงสุดในการเรียนของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพในสถานศึกษา 2) ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมสนับสนุนการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน โดยสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูเก็บข้อมูลนักเรียนในชั้นเรียนทั้ง รายบุคคล และรายกลุ่มอย่างละเอียดเพื่อนำไปสู่การทบทวนในชั้นเรียน ส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคใช้การประเมินผลการเรียนด้วยความหลากหลาย และใช้ผลจากคะแนนที่ได้วัดทดสอบในการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน การประเมินหลักสูตรการประเมินด้านการจัดการเรียนรู้ และการวัดผลความก้าวหน้าตามเป้าหมายของ

โรงเรียน 3) ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมสนับสนุน ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของข้าราชการครูในด้านการสร้างบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน โดยสร้างเป้าหมายที่มีทิศทางของครูแต่ละคนที่ได้สัมพันธ์กันกับเป้าหมายร่วมของชุมชนการเรียนรู้ ตลอดจนทำให้เกิดการตระหนักถึงการมีคุณค่าของตนเอง และคุณค่าของงาน ซึ่งเป็นพลังสำคัญที่จะทำให้เกิดความเชื่อมโยงให้เห็นภาพความสำเร็จร่วมกันถึงทิศทางสำคัญ ของการทำงานขององค์กร 4) ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมสนับสนุน ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของข้าราชการครูในด้านการร่วมมือของสมาชิกชุมชนวิชาชีพ โดยการปลูกฝังให้ครูมีปฏิสัมพันธ์กันภายในองค์กร รู้จักการแลกเปลี่ยนแนวทางและความคิดเห็น เพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการพัฒนาการปฏิบัติงาน พัฒนาผู้เรียน และการพัฒนาโรงเรียน 5) ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมสนับสนุน ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของข้าราชการครูในด้านการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน โดยการจัดการระดมความคิดประยุกต์ใช้ทฤษฎีใหม่ๆ ร่วมกับครูในสถานศึกษา อย่างจริงจัง รวมทั้งการสร้างแรงบันดาลใจในการทำงาน และความผูกพันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างผู้บริหารและครูในสถานศึกษาให้เกิดขึ้น ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาแนวทางการเสริมสร้างความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา
- 2) ควรศึกษาแนวทางของผู้บริหารสถานศึกษาที่ใช้ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพขับเคลื่อนครูในการประเมิน วPA
- 3) ควรศึกษาความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อคุณภาพต่อการจัดการศึกษาของครูทั้งของรัฐและเอกชน

เอกสารอ้างอิง

- เกตุสุดา กิ่งการจร. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ชาญชัย นันทะผา. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- ณัฐิกา นครสูงเนิน. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: สุริยวิทยาสาน.

- บุญพา พรหมณะ. (2559). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2546). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พิชิต ขำดี. (2561). แนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- พิเชษฐ์ วงศ์เกียรติขจร. (2553). ผู้นำการบริหารยุคใหม่. กรุงเทพมหานคร: ปัญญาชน.
- เพ็ญภา พลัฒิม. (2559). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 2. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ และนักรบ หมั่นแสน. (2561). ความเป็นผู้นำทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มินตรา ลายสนิทเสรีกุล. (2561). กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ ความไว้วางใจของคณะครู และคุณภาพของผลลัพธ์ทางการศึกษา. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตนภูมิ โนสุ. (2560). แนวทางการขับเคลื่อนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 2. สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- วัชรรา เล่าเรียนดี และคณะ. (2560). กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อพัฒนาการคิดและยกระดับคุณภาพการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21. นครปฐม: เพชรเกษมพรินต์ติ้ง กรุ๊ป.
- อำนาจ เหลือน้อย. (2561). รูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์ และ วลัยพร ศิริภิรมย์. (2556). การบริหารจัดการและภาวะผู้นำทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.